

Консультація для керівників, педагогічних працівників закладу дошкільної освіти та батьків осіб з ООП.

Ірина КОЛОВОРОНА,
директор ІРЦ

Надія БОРОВА, фахівець
(консультант) ІРЦ

Інклюзія в закладі дошкільної освіти (ЗДО) – це створення спільного освітнього простору, де особи з особливими освітніми потребами (ООП) навчаються та розвиваються разом із нормотиповими однолітками, отримуючи необхідну індивідуальну підтримку. Це реалізується через створення інклюзивних груп, розробку індивідуальних навчальних планів (ІНП), індивідуальних програм розвитку (ІПР), залучення команд психолого-педагогічного супроводу (КППС).

Як відбувається зарахування до інклюзивної групи?

1. **Отримання висновку ІРЦ:** Батьки звертаються до інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ) для проходження комплексної оцінки розвитку особи та отримання рекомендацій щодо подальшого навчання.
2. **Подання заяви:** Необхідно подати заяву одного з батьків (або законних представників) до керівника ЗДО.
3. **Рішення:** Утворення інклюзивної групи здійснюється наказом керівника закладу освіти. Інклюзивна група утворюється в обов'язковому порядку за наявності однієї такої заяви та висновку ІРЦ. Засновник закладу дошкільної освіти за умови утворення інклюзивної групи має забезпечити в установленому законодавством порядку:
 - територію та приміщення згідно ДБН (Державні будівельні норми);
 - матеріально-технічну базу;
 - утримання відповідного штату працівників та залучення у разі потреби додаткових фахівців.

Вимоги до інклюзивної групи

- **Склад групи:** В інклюзивній групі може бути обмежена кількість осіб з ООП, залежно від рівня підтримки, який вони потребують. Керуючись постановою Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530 в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2025 р. № 1036.

Загальні норми граничної кількості осіб з ООП в інклюзивній групі:

- IV - V рівень підтримки не >1 дитини
- III рівень підтримки не >2 дітей
- II рівень підтримки не >3 дітей

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість осіб з ООП СТАНОВИТЬ:

- IV - V рівень підтримки не >2 дітей
- II - III рівень підтримки кількість НЕОБМЕЖЕНА

I рівень підтримки:

1. за наявності висновку ІРЦ - надається після заяви батьків;
2. за відсутності висновку ІРЦ - після заяви батьків, керівник ЗО наказом утворює КППС для визначення I рівня підтримки, яка визначатиме шляхом спостереження, обстеження та фіксації у протоколі наявності потреби у I рівні підтримки, відсутності такої потреби, чи потребу у зверненні до ІРЦ.

Припинення надання підтримки першого рівня здійснюється на підставі рішення команди психолого-педагогічного супроводу та/або письмової заяви одного з батьків або іншого законного представника дитини, поданої особисто або поштою.

- ***Команда психолого-педагогічного супроводу:*** Склад КППС особи з ООП згідно індивідуальних потреб дитини затверджується наказом керівника закладу дошкільної освіти. Формується команда психолого-педагогічного супроводу, яка включає: практичних психологів, вчителів-дефектологів, вчителів-логопедів, вчителів-реабілітологів, асистентів вихователів, які співпрацюють з батьками для створення сприятливого середовища та досягнення цілей розвитку дитини.

КППС може змінити рівень підтримки, категорію труднощів, корекційні години, перерозподіл корекційних фахівців, адаптації/модифікації через пів року навчання, або, якщо комплексна оцінка розвитку особи була минулого року, тобто висновок має не актуальні дані.

- ***Індивідуальна програма розвитку:*** ІПР - індивідуальна програма розвитку пишеться на I-V рівнях підтримки командою психолого- педагогічного супроводу і базується на рекомендаціях ІРЦ.

Індивідуальна програма розвитку (ІПР):

- складається на навчальний рік;

- у разі потреби за рішенням команди психолого-педагогічного супроводу - на літній період;
- підписується всіма членами команди психолого-педагогічного супроводу;
- затверджується керівником закладу;
- переглядається не менше двох разів на рік;
- зберігається в закладі дошкільної освіти не менше ніж три роки;
- обліковується у системі АС ІРЦ;
- батьки можуть отримати копію ІПР.
- **Освітній процес для осіб з ООП** у ЗДО організовується з урахуванням:
 - висновку ІРЦ;
 - категорії (типу) особливих освітніх потреб - категорій труднощів;
 - ступеня їх прояву - рівня підтримки.
- **Надання КРЗ - корекційно-розвиткових послуг:**
 - відповідно висновку ІРЦ
 - відповідно ІПР

Психолого-педагогічні послуги - надаються педагогічними працівниками.

Корекційно-розвиткові послуги (КРЗ) - вчителями-дефектологами, вчителями-логопедами, вчителями-реабілітологами.

- Сюди входять психолог, логопед, дефектолог, реабілітолог, які можуть бути у штаті, і з якими укладають ЦПУ.
- Свою роботу корекційні фахівці за ЦПУ здійснюють за межами основного часу роботи.
- Умови оплати праці за проведення (надання) психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) та перелік фахівців, які можуть їх проводити (надавати) в закладах дошкільної освіти, визначено Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 19, ст. 531).

У разі утворення інклюзивної групи до штатного розпису закладу дошкільної освіти вводиться посада асистента вихователя, посадові обов'язки якого визначаються його посадовою інструкцією, що затверджується керівником закладу дошкільної освіти відповідно до вимог законодавства.

- Не важливо, яка кількість осіб з ООП у групі - асистент вихователя має ставку за наявності уже однієї особи з ООП в інклюзивній групі.

Під час освітнього процесу за необхідності соціально-побутові потреби дитини з особливими освітніми потребами забезпечує асистент дитини.

Асистент дитини:

- може бути один з батьків або інший законний представник такої дитини;
- особа, уповноважена батьками або іншими законними представниками;
- соціальний робітник, що надає соціальну послугу супроводу під час інклюзивного навчання.

Порядок та умови допуску асистента дитини з особливими освітніми потребами до освітнього процесу, вимоги до нього, а також основні правила його перебування в закладі дошкільної освіти та участі в освітньому процесі визначаються Положенням про асистента дитини з особливими освітніми потребами в закладі дошкільної освіти, затвердженим наказом МОН від 20 березня 2025 р. № 474.

- Фінансування діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, державної субвенції та інших джерел, не заборонених законодавством, зокрема з урахуванням потреб особи, визначених в індивідуальній програмі розвитку.

